

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 8 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri czikkok:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Minden eszközzel.

Ezelőtt alig hallottuk a híret, mostanság pedig annyit emlegetik mint-ha országos hire volna.

A kis tolnamegyei városról: Bonyhádról van szó. Ez a kis város arról nevezetes, hogy annak a képviselője Perczel Dezső, a Bánffy kormány belügy-minisztere.

Illetőleg csak volt a képviselője a kegyelmes ur, mert, hogy belejött az új kormányba, letette a mandátumát, s most egyszerű képviselőjelölt, a ki pályázik a mandátumra.

A mint tudva van a nemzeti párt báró Kaas Ivort léptette fel Perczel urral szemben, a kit a kerülethez tartozó választó polgárok minden községben rendkívüli lelkesedéssel fogadtak.

Perczel ur kortesei úgy látszik megjedtek az ellenzéki választók lelkesedésétől és hogy valamiképpen a kegyelmes nr érdekei valami véletlen eshetőségnek áldozatul ne essenek, hát mindent elkövetnek, hogy a Kaas Ivor báró győzelmét lehetetlenné tegyék.

A kórtes had élére állították Simoncsics Bélát, Tolna vármegye alispánját, a ki menten el is váltalta a megbízatást és rögtön kiadta a jelszót: „Minden módon és minden eszközzel” megfélemlíteni az ellenzéki választókat, megakadályozni a választási joguk szabad gyakorlásában.

A kiadott jelszó alapján berendezett korteshadba elsősorban beosztották az összes községi és körjegyzőket ezen kívül kortesparancsnokoknak ki-rendelték a vármegyei szolgabírókat.

És most megkezdődött a korteskedés, a lélek vásárlás, az etetés, itatás és vesztegetés, még pedig oly arczatlansággal, a mely még az ilyen látványokhoz szokott embereknek is arcukba kergeti a vért.

Hát ugyan az itt Magyarországon nem épen szokatlan dolog, hogy a hatalom érdekében a hivatalos apparatus ráveti magát a választókra és alkut köt a lelkiismeretre és a választók polgári jogaira, ámde jelen esetben mégis országos botrány-számba megy, hogy Bonyhádon a hivatalos közegek ilyen hallatlan módon és a kiadott jelszónak megfelelően: minden eszközzel dolgoznak a kegyelmes nr érdekében.

Itt ugyanis arról van szó, hogy épen Perczel Dezső, a Bánffy-ka-

binet belügyminisztere érdekében foly ez a hallatlan vesztegetés és kufárkodás.

Hát tudják-e a tolnamegyei tisztviselők, az alispán, a szolgabírók és községi jegyzők, hogy Perczel Dezső urra vár most az a feladat, hogy a közigazgatás reformját megvalósítsa, és ha tudják, illő dolognak tartják-e, épen a közigazgatás czélbavett reformjának előestéjén magának a belügyi kormány fejének az érdekében folytatni olyan politikai üzelmeket, a melyeknek az elkerülésére elsősorban maga Perczel Dezső ő kegyelmességének kellene komolyan rászoktatni azt a hivatalos apparátust, a melynek segélyével akarja Perczel ur keresztül vinni a közigazgatás reformját.

Már most látva a bonyhádi erőszakosságokat, és a hivatali apparatus tulkapásait, lehet-e csak gondolni is arra, hogy mi lesz majd akkor, ha a czélba vett államosítás esetén a most még független tisztviselők állami hivatalnokokká válnak és parancs szóra használnak fel minden eszközt.

Lehet-e csak feltételezni is, hogy az államosított községiigazgatásbanily módon védelme lesz a polgárok jogainak és szabad utja a lelkiismeret megnyilatkozásának?

Politikai hir.

Bécsi lap a fuzlóról. A Freie Montags-presse-nek jelentik Budapestről: A politikai vezéregyenések diszkusszióinak főtárgyát a fuzó kérdése képezi. Olyformá kijelentések történtek, hogy a fuziónak (érted: 1867-es alapon álló pártok egyesülése) akár Szapáryval és Apponyival, akár ezek nélkül és ezek ellenére, ha másképp nem új választások után meg kell történnie. Előbb elintézik az egyházpolitikai kérdéseket, de aztán a kormány mindaddig, míg a fuzió nyelbe ütte nincs, újabb kezdeményező lépést nem tesz. A fuzió létrehozatala körül legbuzgóbban Tisza Kálmán és Széll Kálmán fáradoznak.

A t. Ház.

Budapest, febr. 4.

A vallás- és közoktatásügyi költségvetést részleteiben is elfogadta ma a képviselőház; a kormánypárt megjelenezte a kultusz-minisztert, Szilágyi Dezső öt percze fel-függesztette az ülést, mire harmadszor szak-

tották félbe az 1895-iki budget tárgyalását és a Ház áttért a Bánffy-kormány indem-nitjének a megvitatására.

A részletes kultuszvita mai utolsó napján csak a zeneakadémia tételénél fejlődött ki nagyobb diszkusszió. Régóta hangoztatott és maig is orvoslant bajokra mutattak rá a mai szónokok. Mindenki ismeri azt a republikáncot, a melyvel legelső műintézetünkben a magyar nyelvvel bannak úgy az igazgatók, mint a tanárok és a szerződött tagok, és a mi előtt még a miniszter sem hunyhott szemet, a mint a mai felszólalásából ki is tűnik.

Kammerer Ernő indította meg a vitát, melyet kiváló magaslata emelt az Ugron Gábor, Bartók Lajos, Thaly Kálmán, Helfy Ignác és a többi ellenzéki szónokok beszéde, melyekre a miniszteren kívül az előadó is reflektált. Nagy jelentőségű volt különösen Ugron Gábornak az a pro-pozíciója, hogy a fonograf felhasználásával gyűjtések össze a mindinkább veszendőbe menő nagy népi és egyházi dalokat; de igen időszerű volt Bartók Lajosnak az az indítványa is, hogy a nemzeti színház és az opera ügyei helyzetessenek át a kultuszminiszter reszortjába, mert valóban a mai állapotokat már tűrni sem igen lehet.

Felszólalások történtek még a festészeti mesteriskola tételénél, a hol Thaly Kálmán beszélt, az egyházi czélokra felvett összegről pedig Sághy Gyula a katolikus autonómia-rol, Kovács Albert, Ugron Gábor, Pulszky Ágost és Péchy Tamás pedig a papok kártalanításáról és az egyházak segélyezéséről szölettek. A vita berekesztése után a kultuszminiszter választott a felhozott kérdésekre, a tételt pedig elfogadták.

A nyugdíjak tételénél Veres József mutatott rá egyes hiányokra, mire a többi tételt minden vita nélkül elfogadták.

Öt percnyi szünet után megkezdődött az indemnitás tárgyalása, melyet Láng Lajos előadó ajánlott elfogadásra. A függetlenségi és 48-as párt álláspontját Tóth János, a nemzeti-pártét Bujánovics Sándor fejtette ki.

Mindketten a miniszterelnök program-beszédéből magyarázták ki azt a nagyfokú bizalmatlanságot, melylyel az ellenzéki pártok a kormány iránt viseltetnek és Tóth János az iránt a baloldal zajos éljenése mellett határozati javaslatot is adott be, melyhez Madarász József is hozzájárult, a többség azonban a törvényjavaslatot fogadta el a miniszterelnök felszólalása után.

Bánffy Dezső báró igen pongyolán és kusztalt szavakban konstataulta, hogy a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat a köz-szükségletnek megfelel, majd Tóth Jánossal

szemben újra a 67-es alapot vette védelmébe, s úgy látszik nem bírva tudtával annak, hogy mit beszél, a függetlenségi törekvéseket államfelforgatásnak minősítette.

Ugron Gábor mindjárt a czimnél megadta a választ erre az inszinnációra. Kimutatta, hogy azok, a kik a magyar állam rendje ellen cselekszenek, azok a kormány-hatalmon állnak és nem az ellenzéken. Szavait az egész balmező zugó helyeslése és él-jenezése kísérte. Különösen midőn szónoki erejének és meggyőző érvelésének óriási sulya alatt összetörni látszott Bánffy Dezső bárót, a ki idegesen mozogva székeben, később ki-magyarázni igyekezett szavait, de csak az ellenzék gunyos hahotájának szolgált objek-tumul.

A törvényjavaslatot végre részletekben is elfogadták, mire megállapittatván a hol-napi napirend, Szilágyi Dezső 2 órakor az ülést berekesztette.

Ugron Gábor és a kormány.

A képviselőház tegnapi ülésén Ugron Gábor a következő rövid, de nagy érdekű beszédet mondotta:

A t. miniszterelnök ur iménti nyilatkozatát azzal fejezte be, hogy bizalmat kért azoktól a kik az állam rendjét és biztonságát nem akarják. Mi, kik a miniszterelnök ur kormányában nem bízunk, azt hiszem, hogy azért még az állam rendjét és annak biztonságát felbontani nem akarjuk. Ilyen nyilatkozatokat a parlamentben politikai pártokkal szemben használni nem helyes, mert nem szabad az országunk egyetlenegy pártját sem azzal bevádolni, mintha az állam rendjének és az állam biztonságának ellensége volna. Magas politikai állásban levő férfiaknak ügyelniük kell arra, hogy a parlamentben levő pártok jellemzésére olyan színt ne használjon, a melyt azon pártoknak vissza kell utasítaniok. Magyarország állami rendjét nem mi veszélyeztetjük, a kik ez államnak hatalmát, intézményeit, jellegét, erejét, kidomborítani, erősíteni óhajtjuk, mert akkor Európának minden államában fel volna forgatva a rend, mert Európának minden állama az önállóság, a függetlenség alapján szervezkedik.

Vajjon az államnak rendjét és biztonságát veszélyeztetni-e, a ki azt akarja, hogy az állam vagyona felett rendelkezze, hogy az állam erői idegen czélokra ne fordíttassanak? Minek a viszályokat állandóan felkelteni azzal, a mivel külföldön olyanok, a kik nem ismerik Magyarországot, ha rágalmozni akarják, azt mondják, hogy vannak pártok, kik felforgató törekvésekkel bírnak?

Mi a kormányelnök e nyilatkozatát határozottan visszautasítjuk. (Élénk helyeslés), annál is inkább, mert ebben az országban senki sem ingatja meg az állami rendet, mint a ki a t. miniszterelnök ur és jelenlegi kabinetje e javaslatához az állam erejének, biztonságának megerősítésére hozzájárulna! (Élénk helyeslés és derűtlenség a bal és szélsőbalon.) Ez a kormány, a melyet a szükség és kényszerítés és a körülmények összejátszása ide az asztalra dobott, mintegy talált gyermeket. (Élénk derűtlenség a baloldalon) vádol minket azzal, hogy az állam rendjét, az állam biztonságát megbontjuk! Szokjanak le már egyszer arról, hogy tisztán a 67-es alap megvédelmezésének ürügye alatt a 67-es alapon álló államférfiakat is kizárják a hatalomtól, minket pediglen egyszerűen rend és biztonság felforgató elemeknek akarjanak deklarálni. (Zajos helyeslés a bal és szélsőbalon.)

Azokra a vádakra csak a rosszindulat tehet képessé, de a ki Magyarországot viszonyait ismeri, az ilyen inszinnációkra csak visszautasítással válaszolhat. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Nem a 67-es alap az, a melyben önök az állami rendet látják, hanem az az állam rendje, hogy a többség uralkodik, az az állami rendje, hogy a választások meg ne hamisíttassanak, az állam rendje, hogy a többség akarata érvényesüljön mindenkiel szemben. Az az államrend, hogy az államnak vagyonát csak az állam érdekében használják fel, az az állambiztonság, hogy azt a vagyonot más czélokra fel ne lehessen használni. Szó lehet az állami rend megtámadásáról akkor, a mikor gyenge kezekre bizzák azokat a nagy kincseket, gyenge férfiak kezébe az állam jövőjét! (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a baloldalon.)

A miniszterelnök ur nyilatkozatát, mint nem helyén valót, visszautasítom. (Élénk helyeslés.)

A Széchenyi lakoma.

Budapest, febr. 4.

A Nemzeti Kaszinó nagy dísztermében ma délután tartotta meg a Széchenyi-lakomát, melyet a kaszinó nagy alapítója emlékeztetere évenként rendezni szokott. A fény és pompa ugyanaz volt, a melyet a kaszinó ily alkalommal mindig kifejtetni szokott. Az asztalok arany és ezüst ékességek alatt görnyedtek, a termék délszaki növényekkel voltak díszítve.

A nagy társaság a társalgókban gyülekezett s pontban 5 órakor vonult be az éttermekbe. Az elhelyezkedés rendje a következő volt:

Az asztalfőn, a patkóalakú hosszú asztal közepén gr. Zichy Jenő foglalt helyet. A jobb oldalon ültek br. Bánffy Dezső minis-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Február 5.

Vesszenek a svábok.

Tudnivaló, hogy nem a kétlábu hanem a hatlábu svábokról akarok írni; azokról a csunya, büdös falánk férgekről, a melyeknek tudományos nevök Blatta orientalis. Közbeszédben az angolok cockroache-nak hívják. Francia nevei: babin, barbarette, blatte, cafard, cancelrat. A németeknél Kakerlak, Schabe (per abusus Schwabe s inneu magyarul „sváb”) a nevei. Azért soroltam elé, hogy a kézen forgó szótárakban nem fogja megjelni olvasóm; Ballaginál megvan ugyan „Schabe” de merőben hamisan „pincebogár”-nak fordítva, a mely állatka nem hat, hanem soklábu s nem is rovar, hanem a rák-családba tartozik.

Az igazi sváb, mely jó ideig csak Budapestten alkalmatlanokodott, ma már Erdélyben is pusztít és a háznál minden élelmi-szert, a mihez hozzá férhet gyorsan felemészti és annál kártékonyabb minél szaporább. Nap-pal repedésekben, észre alig vehető váladékokban rejlik és setétben indul seregestül pusztítani. Írtásuk csak gépies módon történhetik, ha t. i. éjről-éjre hirtelen gyertyát gyújtva meglessük s gyorsan összesöpörve forró vízbe hánnyuk.

Most már hadd mondjak el egy történetet róla, a mely — sajnálkozva kell említenem — csak Tantalusi érzelmeket kelt olva-

sómban, de tudni még sem árt. Az esemény Párisban Se. Germain külvárosban folyt le. Ott t. i. egy sötétlő (pék) 1869-ben annyira elszaporodott vala a sváb, hogy a gazda nem győzte irtani s nem tudta már hová legyen „elkeseredésében”. Bajához járult, hogy szomszédja „fejérmű”-árus pört indított ellene, azon a címen, hogy a töle átvándorlott svábok a kikeményített gallérokat stb. felemészitk. A pör soká folyt s már 1500 frankot nyelt el, a mikor meghallja, hogy egy Bac-utczában lakó szaktársa egy saját találmányu pép-pel minden svábót kiirtott a házból. Ehez folyamodék a szerencsétlen s elpanaszlá neki a baját. Szaktársa Ledain nevű, megsajnálta, nem is kéréte soká magát, s két izbeli eljárása mind a péket mind a fejérműst tökéletesen megmentette a sváboktól.

Az esetnek hire futamodott, áthaladott a Szajna másik martjárja is, és a tengerügyi miniszterium, a melynek a helyiségeiben a sváb rémületesen garázdálkodott, segítségre szólítá Ledaint. A következő éven kiűzték a háboru s Ledain üzlete legett. Nem levén pénze a mivel új életet kezdhessen, gondola, hogy a svábitárs még jobban fogna jövedelmezni neki, mint a kenyérsütés és hirdetni kezdé a mesterségét. Reményében nem csalatkozott, mert ma már Ledain, a kit Pére Cafard (sváb atya) név alatt ismernek közönségesebben, állandólag van szegődöttve számos kórházhoz, azonkívül vendéglősök, czukésok, durvább és finomabb árusítók, cukrászok és nem iparos magánzók oly sürűen foglalkoztatják, hogy dolgoztatói száma meghaladja a kétezeret. Rotschild is a nagy ban-

kár vele tisztattja két j a t t-j-át”), midőn el-lepik a svábok.

Eljárása módjáról és szeréről csak annyit tudni, hogy kezébe veszen egy halászpózna-forma, tetszés szerint változtatható hosszúságú karót, a melynek a végéhez egy vaslapátka van foglalva és egy börczacskót, a melyben a halásos pép van. Minthogy a svábok egész éven át szaporodnak, nem sokat kell válogatni az időben, de mégis tavasz-szal és ősszel van legtöbb dolga. Nos, hát kikeresi a helyiséget, a hol leginkább szoktak tanyázni, s a repedésekbe egy csomócska pépet szurkál be lapátkájjával, ismételve minden gyanus helyen. Éjre kelye a svábok a tölők nagyon kedves családokra tódnak, de alig köppintenek belőle, azonnal megdöglőnek tőle, ugy, hogy más napra virradtkor csak fel kell morni a földről. A tojásaik azonban még bántatlanul maradtak, hanem egy hét múlva kikelnek, s akkor az új nemzedéket is részeltetni kell a kedvelt étekben, hasonló sikerrel.

Fizetni csak a sikerült műtét után kell, midőn kétségtelenül bebizonyul, hogy egyetlenegy sváb sem maradt életben.

„Es ha mindezeket tudjuk, mi hasznát vesszük?” mint némi Káté írja. — Felelet: semmit; mert Ledain a pépje anyagát s készítése módját a legnagyobb titokban tartja, és csak annyi kerül ki a zacskójából, a meny-nyit megesszenek a svábok, tehát nincs mód kémiailag elemezni. A mester pedig távolabb van tőlünk, mintsem uti költségeit megfizethetnők.

*) Yacht angol kimondás saerint: J a t t.

Aztán dija is magas, mert ő egy kórház tisztításáért az első évben 260 frankot és minden következőben 125 frankot követel és csak egy évre áll jól. Magánosoknak pedig a legkisebb lakást sem tisztít ki 40 frankon alul.

Azért mondám főlebb, hogy Tantalus sorsában osztozunk. Tudjuk, hogy létezik mentőszőr a sváb ellen, de nem juthatunk hozzá.

W.

Klára.

— Angol regény. —

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

VI.

(Folytatás.)

(15)

Künt sötét volt, a szél erősen fújt s az eső még mindig esett, de Klára az ő izgatott modorában egészen közönyös volt eső és szél iránt. A róza-kerten keresztül a kis faiskolán le, a folyó partjárhoz ment. Itt a vihar egész erejével találkozott, mert a szél szembe fújt vele a rétekről s felkorbácsolta az eső-zések által megdagadt vizet.

Klára a szél ellen való küzdésben vad élvezetet talált; a mint előre tört ruhája egy szeder bokorba akadt, s egy hosszú fehér batiszt darab hátra maradt belőle. A szél elvitte a kalapját egy a folyam partján levő bokor mögé.

Klára megállott, de hiába próbálta azt onnét kivenni, nem érte el. Lábai elcsuszak az átázott sáros parton, s türelmetlen kiáltással a fejére huzta a sharolját s tovább haladt, a bokrok között hagyva a kalapját.

A hideg szél és a gyors mozgás egy idő múlva némi megkönnyebbülést hoztak Klárára. Nyugodtabb lett, s midőn végre megfordult s hazafele ment érezte, hogy am-bár a hosszú séta s a viharral való küzde-s kifárasztotta, de gondolatait jobban össze tudta szedni, s jövőjéről nyugodtabban tudott gondolkodni.

Egy pontra nézve teljesen el volt határozva. A Manor-házat rögtön elhagyja.

Még a temetést sem várja be. Épen annyira terhére volt az Alan és Cecil rész-vétét és sajnálkozását elfogadni, mint az anyuk diadalmas tekintetét. S a mint a lépcsőkön nesztelen léptekkel ment fel a szobáiba, ellentétlenül kívánságot érzett a további fájdalomtól és megálázástól menekülni. Itt nincsen neki többé helye, a legjobb ha rögtön elmegy; nem várja be, hogy Wentworthné adja ki neki az utat.

Klára, az utóbbi napok alatt nagyon keveset evett, de a vissza tért energiával a táplálék iránti kívánság is megjött. Csenge-tett, s meglepetéssel szobaleányát azon kívánsága által, hogy vacsorát hozzon neki, s midőn a tácaán az ételt és bort behozták, jóízűen evett és ivott. Aztán tudatta a leánnyal, hogy azon este nincs többé szüksége reá, s bezárta utánna az ajtót, és megkezdte a késztülődését a szűkéshez.

A gyászruhája már otthon volt, de Klára nem akarta en elegánsul készített drága öltözetet felvenni, — melynek az arát Wentworthné fogja kifizetni, tehát egy régi egyszerű fekete ruhát vett fel s egy kis utibőrdőbe néhány szükséges tárgyat pakolt össze, s néhány ékszer — ezek között az Alan-tól kapott karpereczet, ezeket ajándékba kapta tehát joga volt a sajátjának mondani.

Volt egy kevés pénze — de nem sok, épen elég arra, hogy Londonba menjen és ottan néhány hétig fenntartsa magát, míg körül néz, s jövője felett határoz.

terelőnk, gr. Esterházy Mihály a kaszinó igazgatója, Szilágyi Deszö, Wekerle Sándor, Hollán Ernő; a bal oldalán sorrendben herceg Lobkovitz Rudolf, Szilágyi József koro-naór, Tisza Kálmán, Széll Kálmán és gr. Csáky Albin következtek, Zichy Jenővel szem-ben állt gr. Andrássy Aladár, gr. Szapáry Gyula és Péchy Tamás. Ott voltak még:

Gróf Széchenyi Gyula, Beniczky Ferenc, Harkányi Frigyes, gróf Nákó Kálmán, gróf Széchenyi Béla, gróf Szapáry István, gróf Andrássy Tivadar, Bánó József, gróf Esterházy Miklós Mór, gróf Zichy Nándor, gróf Sztáray János, gróf Károlyi Tibor, gróf Széchenyi Imre, gróf Szapáry Géza, Vécsey Ta-más, báró Lipthay Béla, gróf Nádasdy Fe-rencz, Rohonczy György altábornagy, gróf Dessewffy Aurél, Gromon Deszö, Than Ká-roly, Ráth Károly főpolgármester, Tisza Ist-ván, gróf Wenckheim Frigyes, gróf Károlyi Sándor, báró Radvánszky Béla.

Gróf Zichy Jenő a Széchenyi-bilikom-mal kezében határos beszédet mondott.

A következő fogás után gróf Esterházy Mihály, a kaszinó új elnök-igazgatója kelt fel és nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott. Esterházy Mihály gróf beszéde után vi-haros éljenzés hangzott, mely különösen ak-kor volt tartós, mikor Károlyi István gróf igazgatói érdemeit hangsúlyozta, s kiemelte, hogy neki köszönhető, ha a kaszinóban ma olcsó kényelmet találhatnak a tagok.

Ezután a másik két új igazgató, Andrássy Aladár gr. és Hollán Ernő mondtak köszönetet a bizalomért, mely megválasztá-sukban irántuk nyilvánult.

Nagy tetszéssel fogadták Szilágyi József pohárköszöntőjét, ki az új elnököt, Esterházy Miklós grófit éltette.

A lakoma csak az esti órákban ért véget.

Czigány tragédia.

Arról a borzasztó vérengzésről, a mely Felső-Pusztá-Egres, szolnok-dobokame-gyei községben szomalon éjfel végbe ment s a vajda leányának halálával és két más leány súlyos megbetegítésével végződött, rövid tá-vírat nyomán tettünk már említést.

Felső-Pusztá-Egres Beszterczéhez a 4-ik falu. A falu egy tekintélyes részét ugyanis a cigányok tanyája foglalja el. Volt a czi-gány-tanyán egy kárhózasatos szép ifjú nő, Pap Mariska, a vajda leánya. Bolondult utána az egész cigányország, de ő mindenkit megve-tett, ő csak Doda Alexát akarta, a kinek pe-dig felesége van.

Doda Alexa azonban szerette a felesé-gét, a ki gyöngye, kicsi és nagyon jámbor volt. Megfedette a vajda leányát, hogy járjon a legényemberek után, s mikor a leány is-mét csak őt zaklatta a szerelmével, egész arcát elfofoztotta a vér és azt mondta neki, hogy ne kerüljön többé a szeme elé, mert agyonveri.

Innen kezdve a vajda leánya egy al-kalmat sem mulasztott el, hogy Dodát a czi-gányok előtt gúny tárgyává tegye. Mikor leg-több ember állott Doda körül, akkor lépett oda: „Hát még sem mersz megcsókolni, Lexi!”

A vérengzés napján is ezt kezdte tőle. A cigányok este künn álltak a tanyák előtt s látták, hogy Doda a leány után szalad, a ki hazafelé menekül. Az indulatos ember be-lökte az ajtót s káromkodva lépte át a vajda küszöbét.

A következő pillanatban a sötét kuny-hóból rémes sikoltások hallatszottak. Doda pedig kezében baltával, iparkodott onnan ki-felé. Egyszerre ott termett az egész cigány-or-sor. Világot gyújtottak s látták, hogy a föld-dön két lány teste hever véresen.

Néhány nappal ezelőtt kapott levelet egy leánytól, sir John valamelyik bérőjének a rokonától, — kinek Klára annak a hossza-san tartó betegsége alatt sok szívességgel volt. Ez a leány, Russel Liza, egy nagy lon-doni tüzetben volt elárúsítóné és Klára bizo-nyos volt benne, hogy segítségére számíthat egy időre és az tisztességes állást fog ke-resni a számára. A sir John összegyűrt le-velét gondosan kisimította, egy új borítékba tette, melyet Wentworthnak címzett. Ez mindent megmagyaráz; erre minden meg-jegyzés felesleges, gondolá Klára keserűen. Alan minden bizonynyal meg fogja érteni be-lőle, hogy ő nem maradhatott hosszasanban itten. S aztán, reszkető ujjakkal néhány sort írt Alannak.

— Te, a ki engem oly jól ismersz, meg fogod érteni, hogy az anyád kegyetlenszavai után mily teljes lehetetlen nekem hosszasa-ban itt maradnom. Ha még mindig gondolsz velem és kívánsz rólam hallani, ez alatt a czim alatt mindig megtalálász.

Ennyi volt, a mit írt, s a Russel Liza adressét mellékelve, e sorokat borítékba tette, bepecsételte, s a másik levél mellé helyezte.

Éjfél utótt az óra mielőtt készülődé-seit bevégezze, sötétség és csendesség volt a házban, midőn végre a lépcsőn lement. A leg-közelebbi vasúti állomás két mértföldnyit tá-volságra volt, de Klára nem volt gyáva, s e hosszú utat a sötétségben és a sáros uton nem félt megtenni. Tudta, hogy a Dél felé menő gyorsvonat ezen az állomáson egy óra-kor fog megállni, s ha gyorsan megy, úgy arra az időre oda fog érkezni.

Tehát lement a lépcsőn s a reggeli szo-bából nyíló üveg ajtót kinyitotta, s kilépett a szabadba és a nélkül, hogy egy pillantást vetett volna hátra, halvány arczeal s össze-szorított ajkakkal fordult el eddigi otthoná-tól a sötétségbe s az előtte levő bizonytalan jövőbe.

A harmadik lány, Doda Aniska, ugyan-csak véresen tántorgott kifelé. Társát Doda Hisziát fölvetették a földről s halálukolva vitték haza. Pap Mariska, a vajda leánya meg volt halva. Két csapás érte s mindkettő halálos volt.

A gyilkos Bethlenbe ment, hogy önként jelentkezze de utközben a csendőrök elfog-ták: Semmit sem tagad.

Szamosujvári levél.

Valami rothad Dániában. Eddig az oláh atyafiak abban lettek kedveltsöket, hogy minket csibáljanak, moscoljanak, rágalma-zanak, míg végre ebbe beleunva; egymásnak, estek és úgy moscolják egymást, hogy vaj-gye minye!

De nem rohanok ajtóstól a házba, ha-nem egy nagy férfiú mondásával élve: „tár-gyilagoss leszek.”

Van Szamosujvart két oláh intézet, a mely gyártja az agitátorokat. Egyik az ál-lam költségén fenntartott theologia, a másik a praeparandia. Ez utóbbia hírneves „taná-rok, (?) lehetnek, — legalább e mellett bi-zyonyít a „Tribuna“ f. é. 29-iki 13-ik számá-ban 18 harmadéves növendék által aláírott czikk.

Minket érdekelhet. Legalább levonhat-ják belőle a következményeket, hogy milyen nemzedéket is nevelhet majd e praeparandiá-ból kikerült tanító sereg olyan példaképlátra a finomságból, a minőben jelenleg ő része-sül. És milyen műveltséget sajátít ottan el az, a kinek már csak egy pár hónap múlva 60—70 szurtos nebulo lesz gondjaira biva.

Egyáltalában nagyon szomorú képet nyújtanak a mai oláh intézetek viszonyairól a „Tribuna“-ban közlöltek.

Egyéb nem történt, csak 20 növendék közül 18 nem tudván tovább tűnni, — a „Tri-buna“ szavaival élve: Joan Melian tanár (?)*) durvaságait; kénytelen volt egyszer s min-denkorra kilépni az intézetből, s keresni az alkalmat s módot, a mely által, állami ké-pe-débe léphessenek tanulmányaik folytatása végett.

Épületes meséket beszél még a „Tri-buna“, miket e rövid levél kíséretében leírni hosszadalmas lenne. Csak röviden megemlít-ve: e jeles (?) praeparandiának directora, a mikor a növendékek panaszaikat előadták nem rest lett saját szentséges kezeivel egy pár atya-ta fiát megnyakazni, úgy mondja a „Tribuna“, hogy Papin János kanonok ezt a tömlöcbe tanulta, a hol eddig volt mint lelkész alkal-mazva, a mig kanonok lehetett.

Az egész ügyben az a legérdekesebb ránk nézve, hogy Simó Béla tanfolygóló, a kezébe vévén az ügyet, már is gondoskodott arról, hogy a növendékek állami tanító-ké-pezdébe legyenek felvéve.

Jó lenne a cultus miniszter urnak is, ez ügyből kifolyólag megvizsgáltatni az egész praeparandiát és valóban meggyőződni arról, hogy az egész intézet, nem áll azon a szín-vonalon, a melyen egy ilyen fontys intézet-nek állania kellene és vagy segítettne a dol-gokon, vagy pedig, a mi legnagyobb lelki gyönyörűségünk és örömlünk: szüntetné be ezt az „agitator gyárat.”

Ebből ennyit. Foly a pletyka. Legalább a mult és ezen a héten nagy dolga volt a csepi telegráf-nak. Valakinek eszébe jutott ugyanis, hogy a mult hó 24-én rendezzen egy pikniket, a hol Sa-mosujvár „elite“ közönsége, egyszer saját kö-rében fesztelenül mullasson.

*) Az egész intézetnél egy vizsgázott ta-nár van. A többi tanár mindenestől, csak vég-zett papnövendék.

VII.

Wentworthné és Alan között haragos jelenet folyt le, s kemény szavakat váltottak, midőn Alan a Sir John levélét elolvasta, és az anyja tudtára adta, hogy Klára elment a háztól; de csak a temetés után érzett valódi aggodalmat Klára miatt.

Wentworthné korán reggel lépett a Klára szobájába, megkérdezni, hogy jelen szándékozik e lenni a temetésen, s meglepe-téssel látta, hogy az ágya érintetlenül ma-radt és Klára nem volt ottan. A két levelet az asztalon találta, a hozzá címzettett kár-örömmel vegyült meglepéssel olvasta, az-tán, kezébe vette az Alanét, s hosszasan és komolyan nézte. Egy jó ideig habozott, az-tán engedelmelhetlen kemény kifejezéssel az arcán apró darabokba szaggatva azt, s az ablakot kinyitva szélnek eresztette.

Természetes, hogy Alan erőn nem tudott semmit. S a meglovó körülmények között nem volt nagyon meglepetve, midőn megtudta, hogy Klára elhagyta a házat. Ismerte jól, tudta, hogy mily büszke, s hogy a Sir John vallomása mily borzasztóan bántotta; de azt remélte, hogy vagy ő, vagy Cecil, még azon a napon tudósítást kap tőle. És ekkor el fog menni hozzá, változhatatlan szeretetéről bi-ztosítja, s reá beszél, hogy térjen vissza a Manor házba, vagy ami még sokkal jobb le-gyen a felesége rögtön.

De midőn a temetés után tudatták vele, hogy egy kertész legény kíván sür-gősen beszélni vele és az megmutatta a kalapot, — melyet Alan rögtön felismert, — s a kertész legény azt mondta, — hogy a folyó mellett levő bokrok között ta-lálta és megmutatta a szeder indákba akadt fehér batizt-darabot s félig elfordított arcze-al és suttogva elmondta, a csuszos parlon talált, lábujjokat, ekkor remült és kétség-beesés vett erőt Alanon.

Oh, ha úgy volna! Ha az anyja sértő szavainak az emléke által, melyeket a sir

Az estély fényesen sikerült, a miről gon-doskodva volt, hogy híreinek megfelelően. A házi asszonyok: Vajna Károlyné, Bodor La-josné, László Lajosné, a házi kisasszonyok: Bányai Blanka, Bányai Szerena, Kirschner Szerena, László Mariska és Todorffy Rózsa mindent elkövettek, hogy úgy gazdagság, mint fény tekintetében „nicht da gewesen“ legyen az estély. Ott voltak; asszonyok: Csip-kés Benedekné, Goes Sándorné, László László-né, dr. Mártonffy Lajosné, Novák Antalné, Gálffy Gy.-né, Szappanyos Miklósné, Tüzes Jenőné, Várdi Lajpáné.

Leányok: Bartalis Róza, Bányai Mariska, Kirschner Rózsa, Merza Kata, Nuricsán Er-zsi, Voith Lila. A négyeseket 26 pár tán-czolta, a jó kedvnek reggel 8 óra-kor lett vége, de csak azért, hogy estére az előző est menüjének gazdag morzáihoz gyűljenek, a hol felújult a jó kedv.

Másnap a szegények és árva-ak is jól lak-tak. Nekik is bőven jutott az estély mor-zsaiból, s így ők is azt óhajtkák, mint azok a kik ott voltak, hogy bár rendeznének még egyet.

AKNAY.

Könyves Tóth Mihály halála.

Debreczennek nagy halottja van.

Könyves Tóth Mihály országos hírt ref. lelkész Sámuel Lászlóné, lapunk kiváló mun-katársnőjének mostoha apja tegnap délben I óra-kor örök álomra hunyta szemeit hosszas betegsége után, az egész országnak legmé-lyebb gyászára.

Az utolsó percek.

Elhunytáról Debreczenből a következő-ket írják:

Könyves Tóth Mihály lelkész már ré-gebb idők óta gyöngykedett. Betegsége azon-ban, mely nem volt egyéb gyöngységnél, csak mult év október 18-ka óta fordult roz-szszabrra, mely időtől fogva napról-napra vár-ták a véget.

A gyöngye test lassan roskadozott össze, mig ma végre betett az ige s Isten szolgálja visszaadta lelkét alkotójának.

Szépen, csöndesen hunyt el.

Mintha csak elaludt volna.

Halottas ágyánál ott voltak az utolsó perczéi fia Sámuel, Sándor és Kálmán, va-lamint Tóth István segédlelkész és Nagy András, a ki 9 év óta hűséges szolgálja.

Az elhunyt utolsó perczéig mindig eszméleténél volt s ha kérdezték, hogy van-e valami baja, mindig tagadólág válaszolt.

Az utolsó két napon nagyon gyöngén érezte magát, de szellemének frissessége min-dig a régi volt. Ma egész nap hörögött, a mi csak kevéssel halála előtt szűnt meg.

Környezete aggodó arczeal, könnyek közt őrizte ágyát s a vesztéség fölötti fájd-alom megdöbbentéssel érzésével várták haldok-lásának végét.

A nemes lélek kevéssel 1 óra előtt szá-lott el a tőrényen porhüvelyből.

A temetés.

K. Tóth Mihály temetése szerdán délu-tán két óra-kor lesz a Széchenyi-utczai lel-kézi lakból, a hol az agv lelkész holttestét tegnap délután helyezték ravatalra.

A temetés az elhunyt kívánságához ké-pest a legnagyobb egyszerűséggel fog lefolyni. Délután két óra-kor a házánál tartott ének után az elhunyt lelkész társai a kis templom-ba viszik a koporsót, a hol gyászbeszédet és imát Madarász Imre karcagi ev. ref. lelkész mond.

A kistemplomból a Kossuth-utczai te-

metőbe halad a gyászmenet, a hol a sirnál Balogh Ferencz theol. akad. tanár mond bu-csuztatót.

Könyves Tóth Mihály életéből.

Az elhunyt rövid életrajzát a követke-zőkben adjuk: K. Tóth Mihály született Deb-reczenben 1809 nov. 30-án. Iskoláit szülővá-rosában és a külföldi egyetemeken végezte. 1836. nov. 12-én tartotta beköszöntőjét, mint megválasztott debreczeni lelképásztor.

Még azon hónapban nőül vette Med-gyessy Esztert, kit 9 év múlva kiragadott karjai közül a halál. Buday Ezsaiás halála-val annak helyére az ispotályi lelkészségből belvárosi lelkészségre választották meg 1842. máj. 2-án. Ezután a meg ifjú lelkész egy-házkerületi jegyzővé, több megye táblabírá-jává lett megválasztva. 1849. aug. 7-én a magyar szabadságharc mozgalmait őt is ma-gokkal vitték, melyben tényleges részt is vett, a miért előbb kötél általi halálra, később megkegyelmezés folytán 20 évi várfogságra ítéltetett. Abból 6 évet részünt Olmützben, részünt Jösephstadtban ki is töltött.

Fogságából 1856. ápril. 6-án kiszabadul-ván, őt a debreczeni főiskola tanáru, a kis-kun-szent-miklósi, a szentesi a losonczy ref. egyházak lelkészekül választották, de a kor-mány minden egyházi hivatal viselésétől el-tiltotta. Ilyen szomorú viszonyok között le-véltárnoki, számvérvősi állást vállaltatott csak.

1860-ban a debreczeni egyház vissza-helyezte őt papi hivatalába. Azonban 1866-ban lemondott állásáról csak azért, hogy Balogh Péter püspök, ki szalontai pap volt, debreczeni lelkész lehessen.

Ez áldozatkész lemondás után a s. pa-taki egyház választotta papjává, de ő De-brecent nem hagyta el bár itt sovány fizetéséből alig volt képes megélni. 1863-ik év ápr. 6-án a Karczagi egyház hirta meg lelkészül, itt is működött 1871-ig, a midőn Debreczenbe hozattott vissza.

1886 nov. 12-én ünnepelte 50 éves lel-képáztsorságát. Ezután már szószékben csak kevésszer volt, utoljára akkor, mikor a Kos-suth utczai templomot felavatták.

Hidegszamosi víz a kolozsvári vízvezeték részére.

Pótfeljavaslat. Bemutatott a kolozsvári csat-ornázás és vízvezeték „Építő-Bizottság” 1895. jan. 25-én tartott ülésén.

Póczy Mihály városi főmérnök urral a Hideg-Szamos völgyében közelebből mege-jtett helyszini szemle alapján a Hideg-Sza-mosi viznek Kolozsvárra való vezetése tár-gyában mult hó 12-én a Kolozsvár sz. kir. város Tekintetes Tanácsához benyújtott ja-vaslatomat alábbiakban egészitem ki.

A helyszini szemle alkalmával megál-la-pítottam, miszerint előnyösebb a víz elveze-tés kiindulási helyétől a folyónak 450 m. abs. magassági pontja helyett a másfél km.-rel távolabb fekvő 460 m. magas pontot válasza-tani, mely pont egy canon-szerű völgy szoros-nak alsó végébe esik.

A vízvezetés idehelyezésével egyrészt megelőztetnek az ezen ponton alul a folyó-mederbe torkoló oly mellékvölgyek, melyek iszap- és kavicschordalékkal a folyót zava-rossá teszik, másrészt az elért nagyobb víz-színkülönbséggel a csővezeték vízhozama is fokoztatik.

Miután továbbá a Gabányi Endre szak-társ urtól nyert adatok szerint a malomárok vízbősége a gátnál felfogott vízmennyiség fe-lére is csökken — a Monostor külváros-menti kavicsos medren az anyameder felét átszír-rogatva úgy, hogy ama medernek vízhatla-nabb tetele nem eszközöltetik, az elektromos világításhoz felhasználandó „nagy malomi” és felső „városi malomi” vízerő nem fedezhetné az eredeti javaslatba külön számításba vett 50 -|- 130 = 180 lóerőnyi energiát, az erő-szükségletnek biztosabb fedeztetése okáért ajánlatos a vízvezeték főcső belátmérőjét 0.5 m. helyett 0.6 m.-re tenni.

E két módosításnak érintése után min-denekelőtt a hideg-szamosi víz minőségével és bőségével kell bővebben foglalkoznom.

A hideg-szamosi víz minősége.

A vízellátás feladatának helyes megol-dása füg első sorban a bevezetendő víz jó minőségétől és kellő mennyiségétől.

A jobb ivóvíznek közegészségi értéke is nagyobb, mely érték a fogyasztó fokozott fizikai erejében, kitartóbb munkabírásában, élettartalma megnyújtásában s ezen öröklő tulajdonságoknak utódjaira való átszárma-zásában nyilvánul. — Ugyanez áll a víz meny-nyiségére nézve is; nagyobb mennyiségben vezetett és elosztott vízből több jut a test, a lakás, az utca, a köztér tisztántartására s a csatornák öblítésére és így közvetve a vá-ros levegőjének megjavítására, s a jó és tiszta levegő szintén oly fontos, sőt még fontosabb tényezője az egészség, az élet fenntartásának, mint a jó víz.

Már ezen szempontok is döntő érvtl szolgálhatnak a hidegszamosi víz idevezetése érdemében.

Minőség tekintetében ezen víz bizonyára felette áll a vezeték részére eddig nyert ter-

mészetes szűréstől folyóvíznek, illetőleg a még kutatótt talajvíznek, mert a hidegszamosi víz minősége az elvezetésre kijelölt ponton felér a jó forrászvízek minőségével.

Uffelmann* szerint azon folyók és pa-takok vize, mely kizárólag a még műveletlen területek forrás- és talajvizéből, valamint az ezen területek felszínén lecsurgó csapadékviz-ből képződött, annyira tiszta és szennyező al-katrészekben annyira szegény, hogy ily víza legjobb forrásvíz minőségét megközelíti, sőt eléri. — Már pedig a Hideg-Szamos vizgyűjtő területe a szóban forgó és 12 km.-t is meg-haladó völgy szoros mentén erdőborította szik-lás — mást mint erdőművelést kizáró — szűztalaj, míg az e völgy szoroson felül, kü-lönben is csak gyéren művelés alá vett terü-letekről származó, a „folyók öntisztítási fo-lyamatának” alávetett víz a higiéné szem-pontjából tiszta, ártalmatlan állapotban ke-rül le a szoros említett pontjái.

Uffelmann kifejti, hogy ezen „öntisztí-tást” előidézi:

1. A szennyező anyagoknak meghigu-lása a tiszta és bőséges folyóvízben.
2. A lebegő részecskék lerakódása iszap alakjában.
3. Vizinövények közreműködése, melyek oldott szerves anyagokat felvesznek és átala-kítanak.
4. Ázalogok közreműködése, melyek le-begő szerves anyagokkal táplálkoznak.
5. Mikroparasiták közreműködése, me-lyek a szerves anyagok oxidációját kezdemé-nyezik és azokat felemészti.
6. A testek chemiai rokonsága, melynél-fogva ártalmas oldott substantiákból oldatlan, a vízben lecsapódó, illetőleg ártalmatlan ve-gyületek keletkeznek.

E hat tényező közül rendszerint az 5. alatti tartatik a legfontosabbnak, hatása azon-ban főleg csak mozgásban levő víznél érvé-nyesül. Általában valamennyi elősorolt té-nyező közreműködésének eredménye a víz megtisztításában annál tökéletesebb, minél hosszabb utat futtat be a folyóvíz a szeny-nyező anyagok felvétele után és minél erő-teljesebb mozgásban volt az alatt.

(Folyt. köv.)

Az „Itthon” bálja.

Kolozsvár, febr. 5.

A Kolozsvárt létesítendő „Itthon” bálja, mely legvégső megállapodás szerint febr. 26-án lesz, a lehető legsikerültebbnek ígérkezik.

A közönség körében már eddig is igen nagy az érdeklődés.

Fokozódni fog ez érdeklődés, ha a közön-ség értesül arról, hogy az „Itthonnak” kiket sikerült bálja patronesseitől megnyerni.

Lady patronessekül felkértek gróf Báldy Ákosné, Bölönyi Józsefné, Gyarmathy Zsigáné, Hegedűs Sándorné és dr. Óváry Kelemenné, kik mindnyájan kegyesek voltak a lady patronessei szerepet elvállalni.

A legközelebbi napokban az „Itthon” bálja protektorainak teljes névsorát is lesz alkalmunk a közönség tudomására hozni.

Annymost is elárulhatunk, hogy ezek egyike Rákosi Jenő, az „Otthon” elnöke lesz, ki az „Itthon” bárendező bizottságának fölke-resésére igen meleg hangu levelet intézett az „Itthon” bárendező bizottságának elnökéhez.

Örömmel jelentjük be még a közönségnek azt a hírt, hogy az „Itthon” báljának tisztelet-beli elnöke is lesz, Brassai Sámuelnek, a ma-gyar tudományosság hallhatatlan neoztorának személyében, kinek 65 éves hírlapírói multja van.

Tegnap kereste fel egy küldöttség az ér-dekseiben megöszült egy tudóst, ki a napokban érkezett haza jó egészségben Budapestről, hol ismerőseit volt meglátogatni. Mert — mondá az agg tudós — neki több ismerőse van Bu-dapesten, mint Kolozsvárral, mivel kolozsvári is-merősei nagyjából elhaltak mellőle.

Brassai Sámuel kijelentette a küldöttség előtt, hogy bár neki egy bálban vajmi kevés szerepe lehet, mindamellett a diszolnóságot kö-telességének tartja elfogadni.

Ez a hír bizonyára ép oly örömet fog kelteni az „Itthon” bálja iránt érdeklődőkben, mint a mily kellemesen az „Itthon” báljának rendező bizottságát érintette.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 5.

— Hó. Térdig erő nagy hóban gázol az, a kit sorsa kívül visz a városban. Erdőt, mezőt, kertetek vastag hó takar, úgy, hogy jární lehetetlen, Jó szerencse, hogy ennek a nagy hónak kevés a hideg. Így is a szerencsétlen madarak rendkívül sokat szenvednek az éh-ség miatt, mert minden magocskát és hulla-dékot vastag hó borít. A szegény madarak a jó emberek segélyére vannak szorulya.

* Dr. Uffelmann J. a közegészségtani in-tézet tanára és igazgatója a rostocsi egyetemen, „Hygiene kézikönyve” című munkája,

— **Hangverseny Kolozsvárt.** Valóságilag eseményszámba menő nagy hangverseny lesz holnap Kolozsvárt. Városunk zenei élete oly sivár, oly üres, hogy ilyen nagy hangverseny üdítő oázis. A hangverseny rendezésének érdeme első sorban Nagy Gáboré, a jeles és derék muzsikusa, kit mint kitűnő hegedűst és mint kitűnő kompozitort előnyösen ismer Kolozsvár közönsége.

Az előadandó darabok érdekesek. Szólóly Attilának új műve került bemutatásra és Beethoven örökszép VI. symphoniája, ez a mestermű, melyet gyönyörűséggel fognak hallani még a világban zene lesz. A darabok nagy zenekarral kerülnek színre, melyet Müller Ottó, ez a fáradhatatlan és lelkiismeretes, kitűnő karmester tanított be igazán nagy gondattal. A hangverseny sikere bizonyára fényes lesz és a kolozsvári filharmonikusokat kétségkívül jobb munkára fogja buzdítani. Vajha volna ez a hangverseny a kezdete és földrendülése Kolozsvár zenei életének, mely fájdalom oly lanya.

A kolozsvári filharmoniai társaság 1895. február 6-án a „Központi szálloda” disztermen tartandó hangversenyének műsora ez: I. Dr. Szólóly Attila „Mátyás király” nyitánya (új mű — első előadás.) II. Beethoven VI. Simfonájának ismertetése. Irta és olvassa: dr. Széplaki János III. Beethoven VI. Simfonia „Pastoral”. 1. Derült hangulat ébredése a mezőn. 2. Jelenet a pataknál. 3. A falusiak vidám társasága. 4. A vihar. 5. Pásztorok háláadó éneke. 6. Örömteljes érzelmek a vihar után. Jegyeket előjegyezhetni és kiváltatni lehet Kovács P. és fiai főtéri üzletében. Helyárak: I. rendű ülőhely 1 frt 50 kr. II. rendű ülőhely 1 frt. Állóhely lent és a karzaton 50 kr. A hangverseny kezdete pont 7 órakor este.

— **A kolozsvári önkéntes mentő-egyesület f. évi január havi működése.** Összes működés: balesetek száma s az ezeknél nyújtott segély 63; betegszállítás 17; mozgó őrség 35; összesen 115. Ezekből nappalra esett 65, éjjeli időre 48.

A balesetek közül volt: I. hirtelen támadt rosszullét és megbetegedés 14, és pedig általános rosszullét 8, ájulás 1, gutta-títés 1, heveny alcoholismus 2, görcsök 2. II. Sebzések és sérülések 46, és pedig agryázkódás 1, esonátörés 3, ficam 1, égési seb 2, vágott és metszett seb 13, zuzott, szakított seb 14, zuzódás 5, szurt seb 4, lövés seb 1, idegen test eltávolítás 2. III. Öngyilkosság. Öngyilkossági kísérlet löfögggyverrel 2. IV. Egyéb eset és pedig: hirtelen szülés 1. Igénybe vétetett az egyesület a rendőrség által 14-szer, intézetek és egyesületek által 35-ör, magánfelek által 66 esetben. Betegszállítás első segélyvel kapcsolatban 15-ször, megkeresés folytán 2 esetben. Ezek közül szállítottak a Karolina-kórházba 12, magánlakásra 3, szülőháza 1, dolgozóháza 1.

Az egyesület működésének megkezdésétől, vagyis 1892. febr. 28-tól 1895. január végéig tesz 1. a balesetek s az ezeknél nyújtott első orvosi segélyek száma **2289**. 2. Betegszállítás s más egyéb működés 1931, s így **összes működés 4220**.

— **Az E. M. K. E.** álarczos bála tegnap küldettek szét a meghívók 3000 darabban. A meghívók egyenként névre szólólag állítottak ki, hogy a bála való illetéktelen bejutás már eleve megakadályozassék. Ugyan így állítottak ki, a meghívók alapján a belépő jegyek is. A kik meghívójukat meg nem kapták volna és erre igényt tartanak, fölkeretnek, hogy akár szóval akár pedig levélben forduljanak koltói gróf Teleki László rendező bizottsági elnökhöz. A szétküldött meghívókon 9 védnök, 4 bálnya, 12 elnök, köztük a kiválóbb vidéki városok polgármesterei szerepelnek. A rendező bizottság 200 tagból áll. A rendező báli belépő jegyek mából kezdve minden nap d. u. 3—5 óráig a Nemzeti Színház pénztáránál adatnak ki a meghívó ellenében.

— **Telefon mizeriák.** A telefont használó közönség köréből panaszt vettünk, hogy a lapunk mult számában is elősorolt telefon mizeriák miatt keletkezőek, mert a helyi postahivatal a begyakorlott s a közönséget szolgáló tudó kisasszonyokat a táviránál alkalmazza, a telefonhoz azokat teszi, a kik sem helyesen kapcsolni nem tudnak, sem gyakorlottságuk elegendő nincsen, de hajlammal sem bírnak a különben nehéz és folytonos figyelmet kívánó feladat teljesítéséhez. A postahivatal mindenesetre úgy szolgálna jobban a telefon ügyét, ha a gyakorlott kisasszonyokat szolgálatuk helyén a telefonnal alkalmazná.

— **A mensa academica** javára ujabban Brankovics György szerb patriárcha 50 frtos alapítványt küldött. Adományként küldöttek Hatházi Ferenc dohánygyári igazgató helyettes ivén: Hatházi Ferenc 2 frt, Heigel Albert 1 frt, Ney Armin 2 frt, Bauer Vince 1 frt, Hutkey László 1 frt, dr. Csávács Gyula kir. jogügyi tanácsos ivén: Dr. Csávács Gyula 5 frtot, Remisofszky János kincst. alügyész

2 frt, Gruber József kincst. alügyész 2 frt, Csiky Károly kincst. irodatiszt 1 frt, Kelemen Márton kir. erdőmester 1 frt. Továbbá a tordai takarékpénztár küldött 10 frtot, Fuchs Ignác Rákóczi-Keresztúrról 5 frt, Kemény Pál br. Tohátról 10 frt és Sebesi Béla főmérnök (Brassó) 5 frtot. László Ferenc január havi gyűjtése 3 frt; ugyancsak a László F. ivén: Molnár Károly és Tárkányi György ev. ref. lelkes 1—1 frtot adtak. Juhos László pedig bejelentett 50 frtos alapítványát első részletként 10 frtot küldött. Fogadják a bizottság halás köszönetét!

— **A Dávid-Ferenc-egylet** legújabb kiadványa megjelent Simó János s.-köröspataki unitárius lelkes tollából ily cím alatt: **Egyházak községek** külső, szétosztórtan lakó híveink lelki gondozása. Az ügyes felolvasás az unitárius egyház egy régi bajának orvoslásához ajánl gyógymódokat. Az unit. egyháznak rendes egyház-községek külső egyes városokban és községekben szétosztórtan vannak hívei, kik az egyházi élettel semmiféle közösségben nincsenek, mivel lelkeszt nem tarthatnak. Szerző cikkében azon módozatokat fejtegeti, melyekkel ezen bajon segíteni lehetne. Két módozat kínálkozik. Először is több helyt misztio lelkeszségeket kellene felállítani, melyeknek hivatása volna a szétosztórtan lakó hitfelek állandó és folytonos lelki gondozása, névleges nyilvántartása s vallás-erkölcsi életüknek az unitarismus szerinti irányítása. Ez a módozat azonban csak lassankint valósítható meg s addig a sajától kell eszközül felhasználni a szétosztórtan élő unitárius hívek lelki ápolásának és összetartozásának fejlesztésére. Ehhez képest a szerző minél nagyobb mértékben kívánja az unit. hívők között terjesztetni az „Unitárius közlönyt”. S a Dávid-Ferenc-Egylet ezen szellemben ezután egyes kiváló unitárius egyénekhez és unit. lelkesekhez 100—100 példányt küld havonként az „Unitárius közlöny”-ből, hogy ezt a hívők között szétosszák. S az e téren előálló költségek fedezésére az „Unitárius közlöny” gyűjtőperselyt nyitott.

— **Evva Lajos** a budapesti népszínház igazgatója a napokban Kolozsvárra érkezik, hogy megnézzék az „Alhambra rózsája” Gyulai Farkas és Serly Lajos operettjének egyik előadását. Evva már a premierele akart jönni, azonban elfoglaltsága miatt csak a második, vagy harmadik előadást nézi meg. Évvát, ki különösen színházi körökben nagy népszerűségben és kedveltségben áll, érdeklődéssel várják.

— **Felhívás** a kolozsvári tanítóképzőben végzetekhez. A milleniumi országos kiállítás alkalmából az intézet történetét kell megírnom e folyó tanév végéig. Statisztikai adataim közt bizonyos egy legérdekesebb lenne kimutatni, hogy intézetünk végzett növendékei az életbe kilépe, hol és minő állomásokot foglaltak el. Tisztelettel felkérem tehát összes volt tanítványaimat, a kik a kolozsvári állami tanítóképző-intézetben nyerték tanítói oklevelüket, sziveskedjenek engem legalább egy levelező lapon értesíteni, hogy jelenleg hol van lakásuk (község és megye), és miféle pályán, minő állomásban vannak? Igen leköteleznék, ha ezt nem csak saját személyükre, hanem volt tanítványaim közül másokra vonatkozólag is megírnák, a kikeről t. i. biztos tudomás van. Képeznék is 1896-ban fogja megünnepelemi fennállásának 25 éves jubileumát. Teljes számú értesítések által tegyék lehetővé intézetünknek, hogy ez örömmünsepre meghívóját mindnyájukhoz külön-külön elküldhesse és azután személyes megjelenéseik által szeressék meg állóirotnak, s vele együtt a tanári karnak azt az örömet, hogy kedves volt tanítványait a jubileum ünnepein mind együtt viszont láthassa. Kolozsvárt, 1895 febr. Paal Ferenc áll. tanítóképzőzet igazgató.

— **A Mária Dorothea-egyesület táncvigalma.** A Mária Dorothea főhercegnő 8 Fensége védelme alatt álló Mária Dorothea-egyesület erdélyi közre Kolozsvárt felállított „Otthon”-a javára 1895 február 18-án a „Redoute” termeiben táncszíngalmat rendez. A táncszíngaly lady patronessai: br. Wesselényi Béláné, Szacsavay Sándorné, Bőlyny Józsefné, Zirzen Janka. Protektorai: Biró Béla apát-plébános, D. Dillmann Ferdinánd altábornagy, Hild Gyula altábornagy, Mannsberg Sándor báró.

Elnökök: Löte József dr. Alelnökök: Deaky Albert és Szekula Ákos. Rendezők az egyesület tisztségviselői: Alach Gézané, dr. Bethlen Károly, Bournáz Jánosné, Babos Sándorné, Bodor Jenőné, Boross Sándorné, Boross Györgyné, Csiki Kata, Cziráki Albertné, Csányi Ferencné, Dobai Antalné, Donagány Gergelyné, Ditrő Mórné, Deák Pálné, dr. Engel Gáborné, dr. Finály Henrikné, dr. Farkas Lajosné, dr. Gensersich Antalné, Geréb Mártonné, Hory Béláné, dr. Jenei Viktorné, dr. Kanitz Ágostné, dr. Kiss Mórné, Kiss Sándorné, dr. Lechner K.-né, dr. Legyel Dánielné, dr. Márki Sándorné, Mihály Lászlóné, dr. Moldován Gergelyné, Megyeri Dezsőné, Makoldi Józsefné, dr. Nappendruck K.-né, dr. Óvári Kelemené, Péterffy Dénesné, Péterffy Zsigmondné, dr. Pisztory Mórné, dr. Purjesz Zsigmondné, Pákey Lajosné, Polcz Rezsőné, Somlyai Lászlóné, Szathmári Elekné, Szathmári Ákosné, dr. Széchy Károlyné, Szöcs Ákosné, Sztójánovics Györgyné, Szvacsina Gézané, dr. Török Istvánné, Transzafir Miklósné, Védgy Győzőné, Weiss Józsefné, Wolf Adolfné, Van der Velden Edéné és a M. D. E. tisztségviselői. Az estélyre belépti jegyek válthatók Gibbon Albert könyvkereskedésében és este a pénz-

tárnál. Személyjegye 2 frt, családjegy 3 sz. 4 frt 50 kr., ablakjegye 2 frt. Feltöltéseket a jótékony cselekedésekben köszönettel fogad és nyugtázza a rendezőség. Kezdeté pontbaa 7 és fél órakor.

— **Diák-bál.** Az ev. ref. kollegiumnak febr. 9-én szombaton tartandó báljára ablak- és karzatjegyek előjegyezhetők vagy előre válthatók László F. B. pénztárnoknál az ev. ref. kollegiumban. Ugyanott a személyjegyek és családjegyek is előre kiváltható. Ablak- és karzatjegye 1 forint 50 krajczár. Családjegy ára 3 személyre 4 forint, 4 személyre 5 frt. Ablak- és karzatjegyek előjegyezhetők a Csiki Mihály főtéri divatkereskedésében is. A diák-bált az ifjúság a kollegium építési alapjának javára rendezi; ajánljuk a közönség pártfogásába.

— **Közügylés.** A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők segélyző-egylete kolozsvári kerületének tagjai 1895. évi február 17-én délután 3 órakor az Iparmúzeum ülés-termében rendes évi közgyűlést tart.

— **Nyugta és köszönet.** Kendi Lónán a földész ifjak énekara, a ref. egyház javára, febr. 2-án dalestélyt rendezett, melynek sikeréhez nemcsak szíves megjelenésükkel, — de felülfizetésekkel is hozzájárultak: M. Teleki Miksáné grófné 20 koronával, Oláh Károly 1 kor., Lőjka József 1 kor. Péterffy Ferenc 1 kor., Tordai Lajos 1 kor., Midőn fennirt adományokat nyilvánosan is nyugtázni kívánja, azokért — egyezsmind a szíves adakozóknak — egyháza nyereben halás köszönetét fejezi ki Nagy Imre ref. lelkes.

— **Helyreigazítás.** Felkértettük annak helyreigazításra, hogy az udvari legények és kocsisok bája nem a Stadler-kertben, hanem az Újvilágban folyt le.

— **Egy nagykereskedő öngyilkossága.** Debreczen nem fogy ki a szenzációból az utóbbi időben. Vasárnap megint egy feltűnő keltő öngyilkosság kavarta fel nyugalmát. Mint ugyanis levelezőnk sűrűnnyzi, Feischl Károly, a „Feischl Fülöp és fia” terménykereskedő cég főnöke, megmérgezte magát. A cég két év előtt közel félmillió passzívával csődbe került s magával rántotta a Feischl sógorát, Sonnenberg budapesti képfestőgyárost s Ambrus Jakab debreczeni nagybérlőt is. Fischlik akkor egyességeit ajánlottak, melyet a hitelezők el is fogadtak, de a cég, ugy látszik, a feltételeket most már nem tudta teljesíteni. Feischl anyósától, öz. Fischernétől Miskolcra (honnan már többször segítették) mára is nagyobb összeget várt, mert most kellett volna fizetnie egy rátát. De a segélyt nem kapta meg. Reggel Feischl megvidám hangulatban volt. Délfelé szobájából egy percre kiment. Mikor visszajött, a neje karbolszagot érzett s rémülve rohant urához, a ki megtántorodott s szó nélkül, pár pillanat múlva meghalt. Levelet nem találtak utána.

— **Kossuth hátrahagyott iratai.** A Kossuth-levéltárnak a nemzeti múzeum részére történt megvételéről az E-s a következőket írja: Kossuth Lajos már életében el akarta adni azt a páratlan gyűjteményt, mely emléktárgyakból és nagyszertű feliratokból állott, melyekben a világ művelt nemzetei fejezték ki hódolatukat a nagy száműzött előtt. A gyűjtemény árát maga Kossuth Lajos 100,000 forintban szabta meg, tényleg azonban sokkal nagyobb az értéke. Kossuth halála után fiai nem akarták áruba bocsátani a hagyatékot e részét, mely csupa kegyeletes emléktárgyakból állt, hanem mult év október hóban mindketten meglátogatták Eötvös Loránd bár akkori kultuszminisztert s kijelentették, hogy édes atyjuk hagyatékának ezt a részét a nemzeti múzeumnak ajánldozzák. A gyűjtemény már régóta becsomagolva ott van a múzeumban, de erről soha senki említést sem tett. Eötvös megköszönte az ajándékot, a kormány nevében azt az óhaját fejezte ki, hogy a nemzeti múzeum levéltára részére szeretné megszerezni Kossuth Lajos hátrahagyott irományait is. A Kossuth-fiúk beleegyeztek s megbízottjuk Helffy Ignác a kultuszminiszterrel 100,000 forintban állapította meg az irományok vételárát. A hagyatékban ebben a részben is vannak értékes emlékek tárgyak, pl. Washington haja, kardja stb. Kossuth Ferenc tudva azt, hogy gyanúsításnak lehet kitéve, úgy állapodott meg öccsével, a Nápolyban maradt Kossuth Lajos Tivadarral, hogy a magyar kormány által megvásárolandó tárgyak az osztoszkodásban Kossuth Lajos Tivadart illessék. A kormányval kötött üzlet tehát, mely különben ideiglenesen maradt rá jóváhagyást vár, teljes egészében csak Kossuth Lajos Tivadart illeti.

— **Tűzoltó bál.** A tordai önk. tűzoltó-testület az építendő tűzoltó-örtorony alap javára 1895. év február 23-án a városi nagyteremben rendezendő zártkörű táncestélyt rendez. A bál élen, mint védnökök: Velits Ödön, tiszteletbeli főparancsnok. Dullo János főparancsnok állanak. A rendező bizottság elnöksége pedig: Vincze Béla, alelnök. Ifj. Kimpel Flórián, r. b. elnök. Borbély György tanár, alelnök. Medgyesy Lajos, pénztárnok. Ferenczi Ferenc, jegyző. Szentpéteri Antal, ellenőr.

— **Kossuth Ferenc és a vidéki társaskörök.** Kossuth Ferencet — mint ujabban értesülünk — a hődméző vásárhelyi hatodik kerületi olvasókör, a czeplédi népkör-egylet, ugyancsak a czeplédi „Árpád” egylet valamint a hernádi II-ik polgári olvasókör díszelnökké választotta és arról mindenki tá-

viratilag értesítette. Kossuth a kitüntetések levélben köszönte meg.

— **Herczegből — szent.** Az oláh metropolita a szent synodus elé azt az indítványt terjesztette, hogy Brankoveanu Constantin oláh herceg, ki fiaival együtt őseinek hitét és az oláh nemzet dicsőségéért Konstantinápolyban kintanu halálával mult ki, a szentek sorába emeltessék.

— **Szomorújelentések.** Özv. kőszeghi Fagh Istvánné szül. sepsi-martonosi Gyujtó Izabella mint édesanyja, kőszeghi Fagh Antónia férjével pákei Pákey Lajossal, Edit, Márta és Lajos gyermekekkel, továbbá kőszeghi Fagh Erzsébet és István mint testvérek, illetőleg mint sógor és unokák, az összes rokonok nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett kedves leánya illetőleg nővérük, sógorinője és nagynénjük Fagh Izának, e hó 1-én éjjel 1 órakor rövid szenvedés után mellgörcs következtében hirtelen történt gyászos elhunytát. — Özv. Kénosi Sándor Miklósné született Borbóczy Jordán Ika február 1-én déli 12^{1/2} órakor, életének 44-ik és özevgyeségének 6-ik évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Déván.

— **Az Elbe elsüllyedése.** Lovestóftól írják a következőket: A „Tarn” halászbárkának, mely tegnap érkezett, parancsnoka ezeket jelenti: Január 30-ikán reggel 5 órakor rakétákat láttam, melyeket egy nagy gözös eresztett fel időközönként. Ezután egy másik gözöst láttuk, mely kék fényt mutatott. Nehány percz múlva a második gözös kelet felé folytatta útját. A „Tarn” egy ideig a környéken cirkált. De nem láttunk sem holttesteket, sem csónakokat vagy hajóroncsokat. Később egy harmadik gözöst láttunk, mely azonban nem állott meg. A „Industry” halászbárka Lovestóftól 35 tengerimérföldnyire egy idegen matröz holttestét és egy mentőövet talált. Mások hasonló hajóroncsokat láttak és még egy holttestet. Egy hirdetményben jutalmakat tűztek ki a szerencsétlenül jártak holttesteinek feltalálására.

— **Szocialista-mozgalom az Alföldön.** Pécskáról sürgönyzik, hogy az ottani mai igen népes hetivásáron két szocialista igazgató, lázító beszédet intézett a vásáron összesereglett néphez. Teutsch István magyarul és németül, Ponta Petru pedig oláh nyelven beszéltek a tömeghez és felbujtatták, hogy erőlesen követelje a hatóságoktól a község határában lévő 4000 holdnyi szántóföldeket és kincstári erdősegeket, mert ez a nép! Felszólították az e beszédek hatása alatt igen izgatottá vált tömeget arra, hogy menesszen egy küldöttséget Budapestre, ott adják elő követeléseiket, melyeket a kormány okvetlenül teljesíteni fog, mert odafenn már ugy is nagyon félnek a szocialistáktól. A főszolgabírói hivatal hiderítette, hogy ugy Teutsch, mint Petru, nagyobb pénzösszegeket csaltak ki egyesektől azzal biztatván őket, hogy visszaszerzik nekik a kincstári birtokokat Vasárnagra az igazgatók egy nagy népgyűlés megtartását helyezték kiltásba.

— **A halálra ítelt méregkeverő asszony.** Mint Brüsselből távirják: Joniaux asszony méregkeverő perében Grausz védő a vádlott felmentését kérte. Az államügyész rövid válasza alkalmával, Joniaux asszony férje által irt névjegyet olvasott fel, melyet az 14 nappal Taber halála után irt és melyen e szavakkal állanak: „Minden kívánsága teljesül.” (Mozgás.) Az államügyész következő szavakkal zárta beszédét: „Az a kérdés, hogy ki lesz a vádlott legközelebbi áldozata ha felmentik.” Az esküdtek egy órai tanácskozás után az összes kérdésekre igennel válaszoltak mire a bíróság Joniaux asszonyt halálra ítélte. Az utczán lármás tüntetések voltak.

— **Váljunk el.** Az 1893-iki francia népességi mozgalmakkal foglalkozó mű, mely bebizonyítja, hogy a francia nép létszáma napról-napra csökken, többek között érdekes adatokat közöl a válási esetekről is. Számokkal bizonyítja be, hogy a válások száma az utóbbi néhány évben rohamosan szaporodott egész Franciaországban. A fennforgó válási esetek száma 1885-ban 4277, 1893-ban 6184 volt. Érdekes, hogy a legtöbb válás nem — mint az ember azt a francziákról gondolná — házasságtörés, hanem rossz bánásmód miatt történt. A válások 15 százaléka az asszony, 6 százaléka a férj házasságtörése, 3 százaléka az egyik házassáfélnak megbecstelenítő bűntetésére történt elítélésé miatt ment végbe. Nem érdekelten az a körülmény sem, hogy a válopert indítók sorában aránytalanul több az asszony, mint a férfi.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, febr. 5.

A képviselőházban ma az ujonczjutalékról szóló javaslatot tárgyalták. Tóth János, a függetlenségi párt nevében szépen megokolt határozati javaslatot nyújtott be, melyben javasolja, hogy mivel a kormány sem a magyar

hadserget megállapító törvényt végre nem hajtja, sem a magyar katonai törvényt meg nem alkotta, sőt a törvényhozás mellőzésével a katonai becsület-bírószági intézményt meg nem szüntette, mindezen s egyéb okoknál fogva ő és elvtársai az ujonczjutalékok megtagadását, kéri a házat is, hogy a kormány javaslatát ne fogadja el.

Tóth Aladár elfogadta a javaslatot, de kérte a minisztert, hogy adminisztratív uton szabadságolja azokat az önkénteseket, a kik nem lettek tisztek, de használható altiszteknek bizonyultak.

Lits Gyula határozati javaslatot adott be a második esztendő eltörlésére.

Bernáth Béla elfogadta a javaslatot.

Nagy István szintén határozati javaslatot adott be a **25. §. eltörlésére.**

Fehérvári miniszter egyenkint minden szónoknak felelt, azonban a kedélyeket egy cseppet sem tudta megnyugtani.

A **25. §.** fenntartását okvetetlen szűkségesnek mondja.

Nagy István azon állításával szemben, hogy a Budapesti Hirlap szerint Czibulka tábornok nyíltan megmondta az önkénteseknek, hogy a tisztí vizsgán csak német feleleteket fog elfogadni kijelenti Fehérvári, hogy a Budapesti Hirlap nagyon **zavaros forrás** és a ki annak a közlése után indult el, **nem jár épen a legigazabb uton.**

A **25. §.** enyhítéséről adminisztratív uton fog gondoskodni.

Ugron Gábor hatalmas beszédben leczkéztette meg a minisztert.

Szemére lobbantotta a törvény tiprását, melyet az által követnek el, hogy most is alkalmazzák a guzsbakötést.

A testi fenyték pedig eltörlötett.

A miniszter tagadja ngyan, hogy a guzsbakötés gyakran előfordulna, de ez csak azt bizonyítja, hogy a csapat szolgálatot elfeledte Budapest és Bécs közötti kéjtuzásaiban.

Végül a **huszonötödik § eltörlését követeli.**

Fejérvári válaszolt ezután.

Feleletében megjegyezte, hogy inkább utazik Bécsbe, ha Ugron megengedi hol a koronás király van, mint Czeplédre, vagy Székely-Udvarhelyre.

Végül az összes határozati javaslatok mellőzésével elfogadták az ujoncz megajánlást.

Képviselőválasztások.

Budapest, febr. 5.

Lukács László Abrudbányán, Dániel Ernő Páncsován egyhangulag képviselőkké választattak.

A bonyhádi választás.

Bonyhád, febr. 5.

Bonyhádon is ma volt a képviselőválasztás.

Perczel Dezső belügyminiszter pártja kezdte a szavazást.

A polgárok tizenkint szavaztak. A választás szép rendben, zeneszó mellett folyt le.

Háromnegyed tízkor az eredmény Perczelre szavazott 212, Kaasra 22.

Tizenegykor: Perczel 350, Kaas 156.

Féltenkettőkor: Perczel 342, Kaas 203.

Egyegyed 1-kor Perczel 588, Kaas 288.

Egy órakor Perczel 619, Kaas 300.

S e szerint Perczel Dezső belügyminiszter 319 szavazattöbbséggel képviselővé választottat Kaas Ivor 300 szavazata ellenében.

A Pesti Napló saájópöre.

Bubapest, február, 4

A Pesti Napló szerkesztőségében megtett házkutatás következtében a véd- és vádbeszédeket a budapesti törvényszéknél tartották meg.

Kistinkovich Ede magánvádló vissza akarta vonni a panaszt, de a törvényszéki elnök nem engedte.

Képviselőválasztás Szilágy-Somlyón.

Sz.-Somlyó, febr. 5.

Bánffy Dezső báró miniszterelnököt ma d. e. Szilágy-Somlyón egyhangulag országgyűlési képviselővé választották.

Élet-halálharcz a farkasokkal. Hátborzongató farkaskalandról ad hírt vámos-mikolai tudósítónk. Gubik Mátyás birtosonyi, hontmegyei favágó Homok község felől Vámos-Mikolán kereszttől hazafelé gyalogolt a tegnapi virradó éjszakán. A jó erőben levő férfi vígan pipázott s kedélyesen vitte a vállára vetett baltát, egyetlen védelmi eszközét az esetleges támadások ellen. Félóra hosszat gyalogolhatott már, a mikor a „Szarvas” nevű pusztai kocsma közelében iszonyú üvöltést hallott s a villogó havon két homályosabb pont villámgyors közeledését vette észre. Az egyedülálló emberen borzasztó sejtelen vett erőt. Visszafordult, de az üvöltés nyomon követte. Szétnézett, vajjon nem kuszhatna-e fel valamely magasabb, elérhetetlenebb pontra, de a közelben még csak fát sem talált. Tele tudóval kezdett segítségért kiáltani, kiáltását azonban senki sem hallhatta, mert éppen ott emberi lény nem lakik. A következő pillanatban az üvöltés elnémult s két villogó szemű fenevad közeledett a halálra rémült ember felé. Gubik Mátyás összeházt minden erejét, fölemelte a baltáját és sújtott. Ugyanabban a momentumban a pipa is kiesett a szájból, sziporkaként szórva szét a jeges uton. Az egyik farkas nyilsebes rohamban vágott odább, a másik farkas hűbörge vonaglott a földön. A favágónak nem volt bátorsága a haldokló fenevadhoz közeledni, hanem sietett haza a falujába. Itt persze nem hitték el neki az elbeszélést, de fölszólítására többen kocsihoz ültek, a helyszínre hajtottak s tényleg megtalálták a vérebén fetrengő ordast. A baltacsapás fültövére érte a vadállatot s az agyvelőig hatolt, a melyet teljesen elborított a vér. A leterített bestiat, mely a himfarkasok valóságos diszpédánya, nagy diadallal vitték haza a kocsin. Az eset az egész környéken izgalmat keltett, mert emberemlékezet óta nem volt eset rá, hogy azon a vidéken farkasok tanyáztak volna.

Olaszország jubileumra készül. Ez év szeptember havában lesz huszonöt éve annak, hogy az olasz csapatok győzelmesen vonultak be az öök városba, mely aztán egyesítve lett Olaszországgal. Mint római levelezőnk értesít, a jubileum alkalmából Boceli közoktatási miniszter az ünnepélyek egész sorozatát tervezi és kiállítás eszméjével is foglalkozik, melyen az olasz egyesítési harcokra vonatkozó tárgyak állítatnának ki.

Esküvő csendőri fedezet alatt. Érdekes dologról ad hírt arad-szentmártoni levelezőnk. Egy apa, a ki a község-

ben házastós, botrányhajászó ember hírében áll, nem akarja megengedni, hogy a leánya egy simándi tisztességes fiatalemberhez menjen feleségül s a község plébánosának bejelentette, hogy az esküvőt óriási botrányral fogja megakadályozni. A plébános erre a hatósághoz fordult s így az esküvőt legközelebb csendőri fedezet alatt fogják megtartani, hogy az apa be ne válthassa fenyegetéseit.

Báró Hildebrand házassága. Bécsben nagy szenzációt kelt most egy bigamia, a melyet egy sokszorosan megbüntetett, rendkívül furfangos és vakmerő gonosztevő követett el, kétségbeesésbe és szegyenbe ejtve egy általánosan tisztelt családót. A szédelgő báró Hildebrand Albinnak mondta magát és egy Apping Emilia nevű házasságközvetítő asszony közbenjárásával úgy be tudta fanni Braheta Regina bécsi leányt, hogy az nőül ment hozzá. A férjének nagyon elegáns föllépése volt, nagyuri kedvtelése és költséges színdarabjai voltak és egyévi házasság után kényszerítette a feleségét, hogy 4000 forint hozományát adja át neki, a melynek csakhamar a nyakára hágtott. Azután az apóstól is elcsalta összes megtakarított pénzét. Mikor ezt is elpredálta, a butorokat kezd eladozni. Végre egy napon a „báró” eltávozott hazulról, levelet hagyván hátra, a melyben tudtára adja, hogy Varsóba utazik egy rokonához pénzt kérni. Az asszonyka még mindig nem sejtette, hogy szédelgőnek esett áldozatul. A napokban azonban a rendőrséghez hívták, a hol egy arczképet mutattak neki, azzal kérdéssel, hogy ösmeri-e azt a kit a kép ábrázol? Az asszony azonnal férjére ismert, de mily nagy volt az ijedelmé, a mikor tudtára adták, hogy az illető soha sem volt báró, hanem a neve Goehring alias Neumann Hermann, — rigai születésű, — a ki 1890-ben Pine Herminával már házasságra lépett. A szédelgőt Gáciban letörtöztették. — Vele együtt letörtöztették Hildebrand gráci kereskedőt is, a kivel összekötetésben állott és a ki szintén veszedelmes gonosztevő. A házasságközvetítő Apping asszony szintén a rendőrség kezei közt van már. — Egy éjjel érkezett távirat jelenti, hogy a házasságközvetítőnek egy ne-

gyedik bűntársát, Apping Edét szintén letörtöztették.

Csanóbert temetése. Párisban Csanóbert tábornagy temetésén a rendkívül hideg időjárás dacára igen nagy néptömeg vett részt. A gyászmenet délelőtt fél 12 órakor indult el a halottas háztól. A helyőrség csapatai sorfalat képeztek. A hivatalos személyiségek egyenesen a rokkantak templomába mentek. A számos korszorú közül felült az angol királynő, az olasz királyé, a párisi olasz gyarmaté, az orosz hadserég stb. Az invalidusok templomában jelen voltak az elhunyt családja, a miniszterek, a tábornoki kar, a diplomáciai kar, a párisi érsek és sok magas méltóság. A beszentelés után a koporsót a nagyudvarra vitték, hol a hadügyminiszter nagy beszédet tartott, a melyben megköszönte a diplomáciai karnak, a különböző országokból érkezett részvénytulajdonosoknak és ezüzlést tett arra a szent benyomásra, melyet a St. Privatba való emlékezés keltett.

Amerikai hus Bécsben. 3000 kiló marhahus érkezett meg Bécsbe, tizenkét napi szállítást véve igénybe New-Yorkból Brémán és Bodenbachon át az osztrák székesfővárosig. Ezt a szállítást ma délelőtt vette át egy külön bizottság. A hus vászonba és juttatba csomagolva fektet a waggonokban, melyeknek padlózatán jégreteg volt. A hus kitűnő minőségűnek találták. Előnye az, hogy sokkal hamarabb érkezik meg Bécsbe, mint az ausztráliai hus. Az ára a szállítási költségekkel együtt Bécsben hatvan krajczár, a mihez azonban még fogyasztási és egyéb díjak jönnek, úgy, hogy egy kiló amerikai elsőrendű marhahus 70—75 krajczárba kerül Bécsben. Az ausztráliai hus rosszabb volt és 80 krajczárba került. Az élelmes kereskedők és importőrök nem nyugodtak addig, míg ki nem fundáltak az amerikai hussal való próbálkozást. És a mint sejtjük, a jó urak „hazafiságának” sikerülni fog az állami közgazdasági kapacitásokat is rábírná arra, hogy az élelmiszeri célok előmozdítására szállítsák alá a viteldijakat, engedjék el a külön városi akasztásokat, hadd kapjon a nép olcsóbb és kitűnő húst — Amerikából, a magyar államtenyésztés pedig menjen tönkre, vagy stíljeden alá arra az alacsony nívóra, a melyenre az oláhországi jutott. Hát csak prédikáljanak még nekünk azokról a kitűnő kereskedelmi szerződésekről, melyeket a liberális érzelmi képviselők megcsavaztak, a magyar mezőgazdaság egyenes tönkretételére.

Örült órnagy. Rómából távirat: D'Bolo degli Odi vezérkari órnagy, ki két nap óta elmezavar tüneteit észlelte, ma, miután előbb a hadügyminiszterium egyik ablakából azt kiáltotta le: Gyilkosok, tolvajok! — a Quirinálba ment és azon terem ajtajáig jutott, melyben a király éppen a leccei praefektust fogadta kihallgatáson. Az örült kinyitotta az ajtót és az kiáltotta: Gyilkosok, tolvajok! Az órnagyot azonnal lakására vitték.

Tojás-olaj. Az amerikaiak legújabb a szárnyasok tojásaiból olajat is tudnak készíteni, melynek állítólag rendkívül gyógyítóereje van. Az eljárás a következő: A tojást egészen keményre főzik; aztán félreteszik a sárgáját, összezúzzák. serpenyőben tűzre teszik és otthagyják, amíg egy kicsit oda nem ég. Ekkor kezd kicepegni belőle az olaj, még pedig egy tojás-sárgából, két téas-kanállyal való. Az olajjal főképp sebek gyógyítását.

Óriási gép. Aki már látott angol és amerikai újságokat, tudja, hogy ezek többnyire a mieinknél sokkal nagyobb alakban jelennek meg, úgy, hogy hozzájuk képest a mi lapjaink valóságos törpék. A „Times” pl. majdnem kétszer oly hosszú és majdnem kétszer oly széles, mint az „Ellenzék”. Természetes, hogy ez óriási alaku hírlapok rotációs gépei számára óriási alakú papírt is kell gyártani. Most egy blackburni papírgyár olyan „végnélküli” papírt gyárt — így hívják a rotációs gépek számára való, hengerre göngyölt papírt — amelynek szélessége akkora, hogy egyszerre két „Times”-példányt lehet rá nyomtatni: t. i. 3 méter és 60 csm. Az e papírt gyártásához való gép majdnem akkora, mint egy rendes nagyágú emeletes ház.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozvárt, 1895. szerdán, február hó 6-án.

Jászay Mari vendégfőléptével:

OTTHON.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.*

Marha-vese zsirból „írós vaj”.

A fagygyu-gyertyát kenyérre kenve hajdánban egy szegény uri ember megetta. Ezen, mint mutatató adomán jóízűen nevetem. De hogy velem is megéssék a fagygyu-gyertyát kifibben, czukrász-süteményben és egyéb kereskedésekből vásárolt mitvajjal készült ételekben, ezt már nem teteleztem volna fel sem a méterről, sem a magyarról, pláne a kolozvári czukrászok, pékek, kereskedők és vendéglősökről. A multkor azt hittem, az egész közlemény, mely az „Ellenzék”-ben a művajról megjelent, hírlapi kacska. Egy becsületes kereskedő ugyan e lapban felvilágosított, hogy nem kacska biz' a, hanem fagygyu-gyertya. Na hát én tisztelem a Margarin gyárat és elhiszem, hogy tisztán dolgozza fel a marha-vese zsirját mit vajjává, tisztelem a többi gyárat is, a melyek a marha-zsirból finom vaját csinálnak, de kijelentem, hogy sem főtt ételben, sem kifiben, sem czukrász-süteményben fagygyu-gyertyát többé nem eszem. Egye meg a pék az ő fagygyus kiflijét, a czukrász pedig az ő gyertyás süteményét, a kereskedő a mű-vaját, nekem mind ezek nem kellene. Inkább adok pár krral többet s veszek magamnak vaját közvetlenül tejtermelőktől s így tudom, ha vajjas kenyeret eszem, nem kenek fagygyu-gyertyát az isten áldására. Mi lenne a mi teigazdánk termeléséből, ha izléstünk így elromlanék, hogy a vese-zsirt ennők meg írósvaj helyett?

Honnan fizetnék ezek a szegény emberek az adót?

Egy polgár.

A kolozi m. kir. állami gulyatelep

édes tejből készített

friss vaj

egész téli termésének kizárólagos raktára

KÓNYA SÁNDOR

fűszer- és csemege-üzletében van,

Kolozvárt, főtér.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

H I R D E T É S E K.

Kolozsvármegye és Kolozvár szab. kir. város főispánjától.

Sz. 1526—1894.

87. (1—2)

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Kolozvár sz. kir. város törvényhatóságánál megürrült III-ad aljegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen 800 frt fizetés s nyugdíj-igény-nyel egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 3. §-ában előírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi február hó 25-ig annyiival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozvártt, 1895. évi január hó 25-én.

Gróf Beldi Ákos s. k.,
főispán.

Sz. 830—1894.

89. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozvár vidéki kir. járásbíróság 1894. évi 4817. és 4818. számú végzése következtében Dobál Antal ügyvéd által képviselt a kolozvári kisegítő takarékpénztár javára Móricz Száli ellen 650 frt és 230 frt s jár. erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3616 forint 90 krra becsült szarvasmarhák, házbeli butorok, takarmány stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozvár vidéki kir. járásbíróság 6671—1894. számú végzése folytán 650 frt és 230 frt tőke követelés és járuléai erejéig, Mérában, adós lakásán leendő eszközésére 1895. évi február hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozvártt, 1895. évi január hó 19. napján.

PIGER JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete,
KOLOZSVÁRT,Főtér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle
üzlethelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.
3. (17—x)

Alapítottatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA
(Keresztény Imre utóda)kefe- és ecset-gyára,
Kolozvártt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses
figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyárt-
mányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiallítás
érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A szék fehérvári országos kiállításán 879. sz. alatt éremmel lett kitüntetve.
A szék doboka megyei gazdasági egyetemen, állat és iparkiallításán 1887. évi bronz éremmel lett kitüntetve.
A budapesti országos kiállításán 1885. nagy árammal lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cik-
kekből a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.Elvállalok mindennemű gépkéfék javítását avagy
újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá:

parket-fénykeféket, festő- (Steinpenzlik), meszelő- és ken-
dertisztító-, fedélfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,

ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség
mellett, tiszta sertéből.

5. (17—x)

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában Kolozvártt, Belközép-utca 33. szám alatt.

Iskola Alapítvány - Kolozvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.